EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

2008/0047(COD)

10.9.2008

LAUSUNTO

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi internetiä ja muita viestintäteknologioita käyttävien lasten suojelua koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta
(KOM(2008)0106 – C6-0092/2008 – 2008/0047(COD))

Valmistelija: Christopher Heaton-Harris

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Komission ehdotuksessa internetiä ja muita viestintäteknologioita käyttävien lasten suojelua koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta pyritään hyödyntämään internetin käyttöturvallisuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa saavutettuja tuloksia.

EU on ollut edelläkävijä lasten suojelemisessa verkkouhkilta vuodesta 1996. Peräkkäiset internetin käyttöturvallisuutta koskevat ohjelmat ovat olleet komission tärkein työkalu tällä alueella. Ne muodostavat ainoan yleiseurooppalaisen toimintakokonaisuuden, jonka aiheena on lasten suojelu verkkoympäristössä. Niihin sisältyy useita toimintalinjoja, jotka ovat osoittautuneet tuloksellisiksi.

Ohjelmien aikaansaannoksia:

- Eurooppalaisten vihjelinjojen verkosto. Näihin raportointipisteisiin voi ilmoittaa laittomasta sisällöstä.

- Eurooppalainen tietoisuuden lisäämisverkosto ja verkoston koordinoima ”Turvallisempi internet” -päivä. Joka vuosi yhä useampi maa osallistuu tähän tapahtumaan Euroopassa ja ympäri maailmaa.

- Vanhemmille suunnattu tiedotus riippumattomasti testatuista suodatusohjelmista.

- Toimialan itsesääntelyaloitteiden tukeminen sisällön luokittelun ja matkapuhelimien alalla.

Toimintasuunnitelman loppuarvioinnin mukaan Euroopan unioni nähdään nyt "edelläkävijänä, joka totesi aikaisessa vaiheessa Internetin laittoman ja haitallisen sisällön maailmanlaajuisesti vakavaksi ja tärkeäksi poliittiseksi kysymykseksi".

Valmistelija kannattaa periaatteessa komission ehdotusta ja tukee onnistuneita toimia, joita tähän mennessä on toteutettu erityisesti yleisön tietoisuuden varmistamisen osalta. Valmistelija on kuitenkin huolissaan siitä, että jäsenvaltioilla on erilaiset voimavarat ja organisaatiovalmiudet laittoman verkkosisällön vähentämisessä ja haitallisen verkkokäyttäytymisen torjumisessa. Voitaisiin toteuttaa varsin yksinkertaisia toimia, joita onkin jo pantu täytäntöön osassa jäsenvaltioista ja jotka voisivat parantaa jäsenvaltioiden asianomaisten elinten kykyä entistä nopeammin ja tehokkaammin tunnistaa ja poistaa lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä sisältö.

Valmistelija kannattaa ehdotusta Euroopan laajuiseksi tietokannaksi, jonka avulla voidaan parantaa tämän alan tietämyspohjaa, ja kehottaa komissiota toteuttamaan kaikki käytettävissä olevat toimet, jotta ehdotus voidaan toteuttaa mahdollisimman pian. Lopuksi voidaan todeta, että ohjelma on ollut Euroopan unionille menestys, joten sen jatkuminen olisi varmistettava tällä ehdotuksella, ja valmistelija toivoo, että kansainvälisen yhteistyön lisääntyessä tämä hyvä käytäntö voidaan ulottaa myös muualle maailmaan.

TARKISTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus päätökseksi
Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(5) On toivottavaa päästä kansainväliseen sopimukseen oikeudellisesti sitovista perussäännöistä***, mutta tämä ei ole*** nopeasti ***toteutettavissa***. ***Vaikka*** sopimukseen ***päästäisiinkin***, se ei sellaisenaan riitä ***varmistamaan***, että säännöt pannaan täytäntöön tai että vaarassa olevia suojellaan.	(5) On toivottavaa päästä kansainväliseen sopimukseen oikeudellisesti sitovista perussäännöistä ***mahdollisimman*** nopeasti. ***Jos tällaiseen*** sopimukseen ***päästään***, se ei sellaisenaan riitä, ***vaan on myös toteutettava muita toimia sen varmistamiseksi,*** että säännöt pannaan täytäntöön tai että vaarassa olevia suojellaan.

Tarkistus 2

Ehdotus päätökseksi
Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(9) Kansainvälinen yhteistyö on olennaisen tärkeää, kun otetaan huomioon ongelman maailmanlaajuinen luonne. Laitonta sisältöä voidaan tuottaa yhdessä maassa, ylläpitää toisessa ja saada käyttöön ja ladata missä tahansa maapallolla. Kansainvälistä yhteistyötä, jota on jo tuettu yhteisön verkostorakenteiden kautta, on lujitettava, jotta lapsia voidaan suojella paremmin valtioiden rajat ylittäviltä riskeiltä, joihin liittyy kolmansia maita. Parhaita käytäntöjä koskeva tiedonvaihto eurooppalaisten ja muualla maailmassa sijaitsevien organisaatioiden välillä voi hyödyttää kaikkia osapuolia.	(9) Kansainvälinen yhteistyö on olennaisen tärkeää, kun otetaan huomioon ongelman maailmanlaajuinen luonne ***– vuonna 2007 unionissa ylläpidettiin vain noin kolmea prosenttia lasten seksuaalista hyväksikäyttöä sisältävistä kaupallisista verkkosivuista***. Laitonta sisältöä voidaan tuottaa yhdessä maassa, ylläpitää toisessa ja saada käyttöön ja ladata missä tahansa maapallolla. Kansainvälistä yhteistyötä, jota on jo tuettu yhteisön verkostorakenteiden kautta, on lujitettava, jotta lapsia voidaan suojella paremmin valtioiden rajat ylittäviltä riskeiltä, joihin liittyy kolmansia maita. Parhaita käytäntöjä koskeva tiedonvaihto eurooppalaisten ja muualla maailmassa***, erityisesti Yhdysvalloissa,*** sijaitsevien

organisaatioiden välillä voi hyödyttää kaikkia osapuolia.

Perustelu

On hyvin suurelta osin internetin käyttöturvallisuutta koskevan ohjelman ansiota, että EU:ssa on onnistuttu poistamaan verkkosivuja, joilla ylläpidetään laitonta sisältöä. Internet Watch Foundationin kokoamien tilastotietojen mukaan Yhdysvalloissa ylläpidettiin vuonna 2007 noin 48:aa prosenttia lasten seksuaalista hyväksikäyttöä sisältävistä kaupallisista, yleisistä saatavilla olevista verkkosivuista, ja luku kohosi vuoden 2008 ensimmäisellä vuosineljänneksellä noin 78 prosenttiin. Myös merkittävää osaa muusta kuin kaupallisesta sisällöstä ylläpidetään Yhdysvalloissa olevilla verkkosivuilla. Pitää paikkansa, että internetin käyttäjämäärät ovat näissä maissa maailman suurimpia, mutta on selvää, että edellä mainittujen lukujen alentamiseksi tarvitaan lisätoimia.

Tarkistus 3

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
1. Yleisölle järjestetään yhteyspisteitä, joihin he voivat tehdä ilmoituksia laittomasta sisällöstä ja haitallisesta käyttäytymisestä verkossa. Toimenpiteillä olisi varmistettava, että nämä yhteyspisteet todella toimivat ja yleisö löytää ne, ne kytketään tiiviisti muuhun kansallisen tason toimintaan ja ne tekevät Euroopan laajuista yhteistyötä valtioiden rajat ylittävissä kysymyksissä ja vaihtavat keskenään tietoa parhaista käytännöistä.	1. Yleisölle järjestetään yhteyspisteitä ***ja vihjelinjoja***, joihin he voivat tehdä ilmoituksia laittomasta sisällöstä ja haitallisesta käyttäytymisestä verkossa***, ja niiden toteuttamista edistetään***. Toimenpiteillä olisi varmistettava, että nämä yhteyspisteet todella toimivat ja yleisö löytää ne, ***niitä tuetaan järjestelmällisesti etenkin kaikissa hakukoneissa ja käyttämällä maksutonta eurooppalaista puhelinnumeroa,*** ne kytketään tiiviisti muuhun kansallisen tason toimintaan ja ne tekevät Euroopan laajuista yhteistyötä valtioiden rajat ylittävissä kysymyksissä ja vaihtavat keskenään tietoa parhaista käytännöistä.

Perustelu

Kuten 112-numerosta saadut kokemukset osoittavat, ei ole mielekästä vain luoda yleiseurooppalaisia puhelinnumeroita tai vihjelinjoja, ellei niistä tiedetä yleisesti. Niitä koskevaa yleistä tietämystä tulisi parantaa.

Tarkistus 4

Ehdotus päätökseksi
Liite I – I kohta – 3 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
3. Teknisten ratkaisujen käytön edistäminen laittoman sisällön ja haitallisen käyttäytymisen torjumiseksi verkossa. Toimenpiteillä pitäisi edistää toimivien teknisten välineiden kehittämistä tai mukauttamista laittoman sisällön ja haitallisen käyttäytymisen ***torjumiseksi*** verkossa. Välineet pitäisi saada kaikkien sidosryhmien käyttöön.	3. Teknisten ratkaisujen käytön edistäminen laittoman sisällön ja haitallisen käyttäytymisen torjumiseksi verkossa ***ja loppukäyttäjien informointi siitä, miten tätä tekniikkaa voidaan soveltaa***. Toimenpiteillä pitäisi edistää ***ilmaisten, helppokäyttöisten ja*** toimivien teknisten välineiden kehittämistä tai mukauttamista ***ja/tai edistämistä*** laittoman sisällön ***torjumiseksi*** ja haitallisen käyttäytymisen ***estämiseksi*** verkossa. Välineet pitäisi saada kaikkien sidosryhmien käyttöön. ***Sidosryhmille tulisi tiedottaa tällaisen tekniikan saatavuudesta ja sen asianmukaisesta käytöstä.***

Perustelu

Uusi tekniikka ja uudet tekniset ratkaisut ovat hyödyttömiä, ellei yleisölle tiedoteta niiden saatavuudesta ja niiden käytöstä kaikkein tehokkaimmalla tavalla.

Tarkistus 5

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 1 kohta – 5 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	5 a. Verkkotunnusrekisterien ottaminen mukaan yhteistyöhön, jolleivät ne jo ole mukana, ja yhteistyön lujittaminen tarvittaessa. Toimenpiteillä pyritään täydentämään nykyisiä toimia parantamalla yhteistyötä jäsenvaltioiden verkkotunnusrekisterien kanssa ja edistämällä myönteisiä suhteita unionin ulkopuolisten rekisterien kanssa, jotta voidaan entistä aiemmin havaita mahdollisesti laiton sisältö ja minimoida lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön

liittyvää sisältöä tarjoavien tunnettujen verkkosivujen elinaika.

Perustelu

Yhteistyö internet- ja viestintätoimialojen kanssa on välttämätöntä näinkin nopeasti muuttuvalla alalla, mutta verkkotunnusrekisterit ovat erityisen tärkeitä, sillä ne ovat verkkosivujen toiminnan perusta. Parantamalla yhteistyötä näiden elinten kanssa jäsenvaltioiden tasolla voitaisiin luoda entistä tehokkaampi laittoman sisällön "hälytysjärjestelmä", ja samalla lasten seksuaalista hyväksikäyttöä sisältävien verkkosivujen ylläpitäjien, joista osa on "pyörittänyt" sivuja vuosikausia samalla verkkotunnuksella, olisi entistä kalliimpaa, epävarmempaa ja hankalampaa harjoittaa toimintaansa.

Tarkistus 6

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 2 kohta – 3 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
3. Lasten ja nuorten kannustaminen osallistumaan turvallisemman verkkoympäristön kehittämiseen. Toimenpiteillä pyritään ottamaan lapset ja nuoret toimintaan mukaan, jotta voitaisiin paremmin ymmärtää heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan verkkoteknologioiden käytöstä ja saada tietoa siitä, kuinka verkkoympäristöstä voitaisiin tehdä turvallisempi lapsille.	3. Lasten ja nuorten kannustaminen osallistumaan turvallisemman verkkoympäristön kehittämiseen. Toimenpiteillä pyritään ottamaan lapset ja nuoret toimintaan mukaan, jotta voitaisiin paremmin ymmärtää heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan verkkoteknologioiden käytöstä ja saada tietoa siitä, kuinka verkkoympäristöstä voitaisiin tehdä turvallisempi lapsille ***asiantuntijoiden tuella***.

Tarkistus 7

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 2 kohta – 4 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
4. Haitallisen verkkosisällön torjumisvälineitä koskevan tiedotuksen lisääminen. Toimenpiteillä pyritään lisäämään tietoa mahdollisesti haitallisen verkkosisällön torjumiseen tarkoitettujen välineiden tehokkuudesta ja toimivuudesta ja tarjoamaan käyttäjille tietoa, välineitä ja	4. Haitallisen verkkosisällön torjumisvälineitä koskevan tiedotuksen lisääminen. Toimenpiteillä pyritään lisäämään ***erityisesti vanhempien, huoltajien ja kasvattajien*** tietoa mahdollisesti haitallisen verkkosisällön torjumiseen tarkoitettujen välineiden

sovelluksia, joiden avulla he pystyvät torjumaan haitallista sisältöä eri jakelualustoilla.	tehokkuudesta ja toimivuudesta ja tarjoamaan ***kaikille*** käyttäjille ***säännöllisesti yksinkertaisessa muodossa olevaa*** tietoa, välineitä ja sovelluksia, joiden avulla he pystyvät torjumaan haitallista sisältöä eri jakelualustoilla.

Perustelu

On tärkeää pienentää yleisesti vanhempien ja lasten välistä tietokuilua, koska vanhemmat valvovat lasten pääsyä sisältöön. On kuitenkin tärkeää keskittyä erityisesti niihin aikuisiin, jotka valvovat suoraan lasten pääsyä sisältöön, kuten vanhempiin, huoltajiin ja kasvattajiin.

Tarkistus 8

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 3 kohta – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
1. Verkkoteknologioiden turvallista käyttöä koskevan yleisön tietoisuuden lisääminen ja tiedon levittäminen. Toimenpiteillä edistetään yleisön tietoisuutta tarjoamalla koordinoidusti tietoa koko Euroopassa mahdollisuuksista, riskeistä ja tavoista torjua niitä. Toimenpiteillä tuetaan kustannustehokkaita keinoja välittää tiedotusmateriaalia suurille käyttäjämäärille.	1. Verkkoteknologioiden turvallista käyttöä koskevan yleisön tietoisuuden lisääminen ja tiedon levittäminen. Toimenpiteillä edistetään yleisön tietoisuutta tarjoamalla ***säännöllisesti, järjestelmällisesti ja*** koordinoidusti tietoa koko Euroopassa mahdollisuuksista, riskeistä ja tavoista torjua niitä. Toimenpiteillä tuetaan kustannustehokkaita keinoja välittää tiedotusmateriaalia suurille käyttäjämäärille ***ja erityisesti nuorille sekä koulujen että yhdistysten kautta***.

Tarkistus 9

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 4 kohta – johdantokappale

Komission teksti	*Tarkistus*
Toimenpiteillä pyritään luomaan tietämyspohja, jonka avulla voidaan riittävän hyvin ratkoa nykyisiin ja tuleviin verkon käyttötapoihin, riskeihin ja seurauksiin liittyviä kysymyksiä, jotta voitaisiin suunnitella tarvittavia toimia	Toimenpiteillä pyritään luomaan tietämyspohja, jonka avulla voidaan riittävän hyvin ratkoa nykyisiin ja tuleviin verkon käyttötapoihin, riskeihin ja seurauksiin liittyviä kysymyksiä, jotta voitaisiin suunnitella tarvittavia toimia

verkon turvallisen käytön varmistamiseksi kaikille käyttäjille. Keskeisiä yleisen tason toimia ovat:	verkon turvallisen käytön varmistamiseksi kaikille käyttäjille. ***Tietämyspohjan sisältöä tulee jakaa sidosryhmien kanssa ja sitä on levitettävä jäsenvaltioissa.*** Keskeisiä yleisen tason toimia ovat:

Perustelu

Tietämyspohjista ei ole hyötyä, ellei tietoja jaeta.

Tarkistus 10

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 4 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. Lasten verkkoteknologioiden käyttöä koskevan ajantasaistetun tiedon tarjoaminen. Toimenpiteillä tuotetaan ajantasaista tietoa lasten tavoista käyttää verkkoteknologioita ja siitä, miten lapset ja heidän vanhempansa ja huoltajansa käsittelevät mahdollisuuksia ja riskejä. Toimenpiteet kattavat määrällisiä ja laadullisia näkökohtia. Lisäksi pyritään lisäämään tietämystä lasten ja nuorten omista strategioista verkkoympäristön riskien hoitamiseksi ja arvioimaan näiden strategioiden toimivuutta.	2. Lasten verkkoteknologioiden käyttöä koskevan ajantasaistetun tiedon tarjoaminen. Toimenpiteillä tuotetaan ajantasaista tietoa lasten tavoista käyttää verkkoteknologioita ja siitä, miten lapset ja heidän vanhempansa ja huoltajansa ***sekä heidän opettajansa ja kasvattajansa*** käsittelevät mahdollisuuksia ja riskejä. Toimenpiteet kattavat määrällisiä ja laadullisia näkökohtia. Lisäksi pyritään lisäämään tietämystä lasten ja nuorten omista strategioista verkkoympäristön riskien hoitamiseksi ja arvioimaan näiden strategioiden toimivuutta.

Perustelu

Nuorten käyttäessä Internetiä yhä enemmän on tärkeää, että opettajat ja kasvattajat ovat tietoisia kaikista asiaan liittyvistä kysymyksistä. Tämä on erityisen tärkeää, koska verkkokiusaaminen saa usein alkunsa kouluympäristöstä.

Tarkistus 11

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 4 kohta – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a. Jo olemassa olevien kansainvälisten kuvapankkien – kuten Interpolin

	kuvapankkien – käytön edistäminen lasten hyväksikäytön vastustamiseksi. Jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin entistä tehokkaampi yhteistyö Interpolin ja sen tietopankkien kanssa voisi tehostaa yhteistyötä kansallisesti, unionin tasolla sekä kansainvälisesti.

Perustelu

Jotta lasten hyväksikäytön vastaista yhteistyötä voitaisiin tehostaa, on järkevää hyödyntää ja vahvistaa jo olemassa olevia rakenteita. Esimerkiksi erillinen eurooppalainen tietopankki kaksinkertaistaisi työmäärän, eikä se sen vuoksi edistäisi lasten hyväksikäytön vastustamistavoitetta. Lisäksi kyse on hyvin arkaluontoisista tiedoista, jotka edellyttävät vahvaa ja oikeudellisesti varmennettua tietosuojaa.

Tarkistus 12

Ehdotus päätökseksi
Liite I – 4 kohta – 2 b kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 b. Sellaisen Euroopan laajuisen teknisiä tietoja sisältävän tietokannan luominen, joka käsittäisi esimerkiksi ilmoitetut lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvät verkkotunnukset ja paikantimet sekä eri jäsenvaltioiden tilastot ja suuntaukset. Toimenpiteillä pyritään valvomaan Euroopan laajuisen tietokannan luomista, jotta jäsenvaltioiden lainvalvontaelimet ja asianomaiset viranomaiset voisivat vaihtaa tietoja ja siten vähentää nykyisten toimien päällekkäisyyttä ja maksimoida nykyisten ja tulevien voimavarojen käytön.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Lasten suojelu Internetin ja muiden viestintäteknologioiden käytön aikana
Viiteasiakirjat	KOM(2008)0106 – C6-0092/2008 – 2008/0047(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	CULT 10.4.2008
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Christopher Heaton-Harris 1.4.2008
Valiokuntakäsittely	14.7.2008
Hyväksytty (pvä)	10.9.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 20 –: 1 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Maria Badia i Cutchet, Ivo Belet, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Vasco Graça Moura, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Ramona Nicole Mănescu, Manolis Mavrommatis, Ljudmila Novak, Dumitru Oprea, Pál Schmitt, Helga Trüpel, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Slavi Binev, Ignasi Guardans Cambó, Mary Honeyball, Cornelis Visser, Tadeusz Zwiefka